

Entrevista a Òscar Ribas, cap del Govern andorrà

Les pors de la transició

Dimecres vinent, a la seu central de l'ONU a Nova York, Andorra ingressarà, com a membre 184, a la confraria dels estats del món. Un punt i a part per a un país que es troba en plena transició política. I un ambició gest polític per a un cap de govern que haurà de figurar als llibres d'història.

4.903 vots positius i 1.706 vots negatius, el 74,2% i el 25,8%, decidien, el 15 de març de 1993, que els andorrans adoptaven una constitució que canviava, de dalt a baix, el concepte que tenien d'ells mateixos, i de les seves relacions amb el món. Només algunes pintades escadusseres i la veu rogallosa de Josep Pintat, l'anterior cap de Govern, havien gosat oposar-se a una carta magna que donava als escassos 10.000 ciutadans –els altres milers no existeixen– d'aquest clot pirinenc més del que molts podien imaginar-se: “sobirania, independència i neutralitat”, la tríade que el bisbe de la Seu, i copríncep episcopal, Joan Martí i Alanís, havia elogiat durant l'elaboració dels treballs constitucionals convertia Alanís i Mitterrand en caps d'estat, desvinculats finalment de tota, o gairebé tota, intervenció administrativa. Ara, d'Andorra se'n diu –i s'acata– copríncep parlamentari. Contra el costum d'un país basat en la delegació permanent de responsabilitats i culpes als coprínceps, que gestionaven batlles, o jutges instructors, policies, notaris, i *tutti quanti*, Andorra es decidia a dotar-se de tots els ressorts d'un país adult. A penes cinc mesos després d'aquell acte de sobirania, molts es pregunten cap a on va tot plegat.

I les respostes parlen d'una Andorra que encara no sap per a què serveix un cap de Govern. Els vells costums andorrans associen el síndic amb la legítima representació del poble andorrà davant dels seus senyors feudals, o coprínceps. Per això, el 19 de juliol, a la tribuna de *vips* del Tour, Andorra hi posava el síndic Jordi Farràs. Tal com va estar a punt de succeir a finals d'abril, quan la Constitució va ser ratificada pels coprínceps, i algú va mig oblidar-se de convidar Ribas. De fet, un incident normal. Mentre duri la primera fase de la transició, abans de les eleccions legislatives de desembre, Oscar Ribas continuarà sent el cap d'un govern escàs, concedit pels co-

prínceps el 1981 amb la intenció de calmar les pretensions estatistes d'una petita colla de joves irats, els mateixos que ara, un cop enllestida la “revolució harmònica” del 14 de març de 1993, es preparen a conquerir el poder des de les dues principals agrupacions d'electors, Entesa i Progrés, de la “capital de l'estat”, Andorra la Vella, encapçalats per l'etern presidenciable –i encara massa roig– Jaume Bartomeu, i la Unió de Ciutadans per al Progrés de l'Administració, d'Escaldes-Engordany, que té en l'etern sindicable Miquel Aleix –menys roig i de bona família– un candidat idoni, constitucionalista de primera fornada, per a cap d'una llista electoral que, aquest desembre, i per primer cop, haurà de ser nacional.

Però els vells costums tenen aplicacions pràctiques; en les travesses pre-electoral dels cenacles corporatius –parroquials sempre– de la política andorrana, el nom d'Oscar Ribas Reig no se sol tenir en compte. Sembla un contrasentit i no ho és tant. A Andorra, la política no és una ciència exacta. Aquest banquer de Sant Julià de Lòria, que no ha fet la Constitució, continua sent l'home providencial –ni prou arrauxat, ni prou assenyat– del constitucionalisme andorrà, tan capaç d'enganyar la majoria moral d'Andorra, conservadora fins al moll dels ossos, amb els seu indubtable *arraigo* familiar –paraula essencial a les valls– dins el clan Reig com de navegar, fent sovint cara d'autista, entre l'elit reformista d'Escaldes-Engordany i Andorra la Vella, perpètuament suspicax amb aquest lauredià perseverant que mai no ha volgut encendre focs d'encenalls contra el bisbe, l'esport preferit de tot revolucionari andorrà.

Tanmateix, encara que Ribas sigui, als ulls de certa classe política andorrana, un factor marginal en la recomposició del mapa electoral, tots aquells que no voldrien demanar-li, com el 1989, que encapçalés de nou el govern, podrien acabar fent-ho.

La seva malaurança s'anomena transició. I a tots espanta. Al Consell General, es discuteixen una bateria de lleis –d'expropiacions, d'immigració, del joc, de benestar social, de sistema electoral, d'ordenació financera...– que, per la seva aplicació, exigiran un consens cada cop més difícil que passa, també, per acostar posicions respecte a temes tan explosius com el model de fiscalitat –¿Qui parla d'impostos directes en plena crisi econòmica?– o la guerra intestina entre l'administració local i l'administració central pels recursos d'un estat que molts andorrans voldrien espremer a l'estil Antoni Cornellà, l'inclassificable president de la Unió Hoteleria que ha demanat 3.000 milions de subvenció al govern sense plantejar contrapartides d'uns sectors econòmics –tan sols paguen els importadors– que no paguen taxes a l'estat.

En aquest garbuix de passions personals i gremials que és Andorra, la pèrdua de les bones formes crea alarma entre els vells i expectació entre els joves. La roba bruta potser ja no es renta a casa: La possible incriminació judicial contra el director de la Caixa Andorrana de Seguretat (CASS), Antoni Ubach, per malversació de fons, desviats en inversions d'alt risc fora del Principat, qüestiona de ple l'actuació d'un home públic de la parròquia de la Maçana que, en 25 anys de gestió, havia convertit la CASS en un sistema d'atenció mèdic eficaç i sense dèficit tot i que, alhora, havia utilitzat la manca de supervisió governamental –Ubach responia només davant dels coprínceps i dels associats– per jugar-se els diners d'altri en el mercat especulatiu. El joc li ha esclatat a les mans i Andorra s'ha dividit, com sempre, en capes: Endins, els apòstols del res-no-funciona, espantats d'un estat que els ha ofert, de moment, una cacera de bruixes contra la CASS. Al mig, els reformistes ja madurs que han d'escoltar-se, camí del govern, acusacions de prevaricació i tràfic d'influències com les que s'han produït a les

Escaldes. Al marge, però molt a prop, una generació jove que ha deixat d'assentir. La nova Andorra els pertoca d'aquí a molt poc. I, en algun lloc que tothom sospita, l'home que dirà a l'ONU allò que tot els andorrans haurien de voler sentir. Que ja són un estat del món.

—Quan ens vam plantejar el reconeixement internacional d'Andorra com el tancament d'una etapa excepcional, ens va semblar que després del reconeixement internacional dels nostres veïns, amb la signatura del tractat trilateral de bon veïnatge, calia passar al reconeixement internacional estat per estat que, a través de les Nacions Unides, es resol d'una sola tirada perquè pràcticament tot el món reconeix la sobirania andorrana.

—*¿Quina importància dóna al fet que aquest sigui el primer discurs en català a l'hemicicle de l'ONU?*

—Es important. Almenys pel que representa de conscienciació entre les personalitats que seran presents a l'assemblea de l'existència de la llengua catalana, que representa una identitat cultural que sobrepassa el propi territori de l'estat andorrà. Al costat sud i al costat nord també es parla català però és encara més important que se sàpiga que hi ha un estat on es parla català.

—*¿No hi ha hagut cap impediment tècnic per a la traducció simultània?*

—Nosaltres, davant les Nacions Unides, l'únic que hem d'assegurar és la traducció a les tres llengües oficials, l'anglès, el francès i l'espanyol. No hi han posat cap més impediment.

—*¿Cap obstacle tampoc en la primera trobada amb Butros Ghali a Ginebra?*

—Cap. La prova que va ser positiu és que esperàvem accedir a l'ONU al setembre, quan es reuneix l'assemblea de les Nacions Unides en sessió ordinària, i Ghali ens va comunicar que la convocatòria d'una assemblea extraordinària a finals de juliol, per altres motius, es podria aprofitar, després de l'informe favorable del Consell de Seguretat, per incloure l'admissió d'Andorra en l'ordre del dia.

—*¿Què exposarà en el seu discurs d'ingrés?*

—Es un discurs que té un temps limitat i serà de tipus general, protocol·lari... Pràcticament res més.

—*¿Quins beneficis treu un miniestat com Andorra de pertànyer a una organització controlada pels grans estats?*

—Jo renuncio a parlar en aquests termes. La nostra gent és molt propensa a aquests raonaments econòmics, però quan es parla de la pertinença a un organisme com aquest s'han de defugir les valoracions so-

bre quin és l'avantatge econòmic directe o indirecte

—*¿És una prioritat d'estat, doncs?*

—Parlem d'un avantatge polític i institucional que, evidentment, pot arribar a tenir avantatges econòmics derivats. Els avantatges derivats són importantíssims, però la pertinença a les Nacions Unides és el reco-

CARME PUÉRTOLAS

“Els polítics andorrans tenien més visió d'estat als setanta que ara.”

neixement de tots els estats. Per tant, és una ratificació de l'estat andorrà, per tant és una defensa, indirecta si es vol, de la sobirania d'Andorra, per tant és assegurar aquesta identitat política —no cultural, que és més àmplia— que ens fa diferents dels països veïns. No sé si m'explico bé però em sembla que els avantatges són claríssims. Perquè, i alguns semblen oblidar-ho, aquesta és una aspiració vella de la gent

CARME PUÉRTOLAS

“L'ONU assegura la identitat política d'Andorra.”

d'Andorra que va començar l'any 1925 amb una aproximació del síndic de l'època a la Societat de Nacions. El síndic s'adonava d'aquesta necessitat d'afirmar la personalitat internacional d'Andorra per assegurar una independència política a llarg temps. Sabien que no es podia tenir un país basat en privilegis feudals. En aquell mo-

ment, la Societat de Nacions es va adreçar a Andorra per si volia adherir-se al tractat internacional contra l'opi, Andorra s'hi va adherir i llavors va haver-hi una contingència, ja que un estat va exposar que Andorra no tenia personalitat política i va oposar-s'hi.

—*Es deu referir a França.*

—Jo dic un estat. En aquell moment ens van posar entrebancs per signar un simple conveni sobre l'opi, però nosaltres hem tingut la sort que els andorrans de fa seixanta o setanta anys ja sentien la necessitat de la internacionalització i el reconeixement polític d'Andorra

—*¿Però als anys setanta, quan vostè s'inicia en política, tenia al cap aquesta imatge de l'ONU?*

—Era una necessitat absoluta, ho veia com una conseqüència de la Constitució. No podia pensar que fos l'ONU, però sí que pensava en una constitució democràtica tot i que no sabia si seria al cap de deu o quinze anys. Passa que en aquells moments vam intentar jugar un joc que consistia a posar el carro davant dels bous. I vam intentar, a través d'una política indirecta, entrar en alguns organismes internacionals; la tàctica dels petits passos. En lloc d'anar amb una demanda directament a les Nacions Unides, que no hauria servit per a res, vam intentar entrar en l'Organització Mundial del Turisme, en l'Organització Internacional del Treball, en la UIT, que en aquest cas hi vam arribar, però no vam aconseguir entrar-hi perquè els estats veïns van bloquejar el procés.

—*Semblava que, al principi, es volia esperar a la constitució del nou Govern sorgit de les properes eleccions per presentar la demanda a l'ONU. ¿per què s'ha produït aquesta acceleració del procés?*

—Això no és cert. El fet és que no creïem, com a meta immediata, en l'ingrés a les Nacions Unides sinó que vèiem que seria més interessant accedir primer al Consell d'Europa i després a l'ONU. ¿Per què s'ha canviat d'orientació? S'ha canviat d'orientació perquè, amb el reconeixement de les Nacions Unides, s'adquireix el reconeixement de tots els estats del món i perquè la pertinença a l'ONU t'obre les possibilitats d'accés immediat a altres organismes internacionals com pot ser la Unió Internacional de Telecomunicacions (UIT). Sense ser membre de les Nacions Unides és difícilíssim entrar a la UIT

—*¿Quines repercussions tindria a la pràctica l'ingrés a la UIT?*

—De bon principi, tindríem un codi internacional telefònic. Ara formem part d'un codi integrat dintre els sistemes te-

El procés de constitució democràtica d'Andorra finalitzarà amb l'admissió del Principat a les Nacions Unides.

RAFA GIL

lefònics de l'estat francès i l'espanyol i això ens permetria tenir un número específic per a Andorra. És un número, però és també un cert estalvi econòmic, ja que no es paguen quotes a les telefòniques veïnes. El segon aspecte és l'accés a les regulacions internacionals sobre freqüències de ràdio, és a dir, ens donarà la possibilitat de recuperar freqüències perdudes o oblidades, i també podrem accedir a exposicions orbitals via satèl·lit.

—Però el satèl·lit sembla una possibilitat força llunyana.

—No hi ha cap projecte perquè es necessita una inversió molt forta però hi ha una cosa que és fonamental al principi. És un bé econòmic, una riquesa immaterial si es vol, però no es pot tenir àudio, ni televisió ni telemàtica, que desbordi les fronteres sense estar dintre els canons internacionals regulats per la UIT. Per tant, ens han d'assignar unes posicions orbitals i un seguit de freqüències d'ona i potència. I per tot això cal ser membres, imperativament, de la UIT.

—¿Llavors l'ingrés al Consell d'Europa també seria immediat?

—Al Consell d'Europa no s'hi accedeix per petició, s'hi accedeix per invitació. Farem tot el possible per ser-hi invitats però el costum del Consell d'Europa és no convidar els nous estats fins que aquests no han celebrat les primeres eleccions celebrades amb una nova Constitució. Tinc l'absoluta seguretat —ho espe-

ro— que hi serem d'aquí a poc temps.

—El tractat trilateral, signat amb França i Espanya, comporta la protecció consular d'aquests dos estats allà on no hi hagi ambaixades pròpies i inclou també un llistat de temes en què Andorra ha de respectar els interessos vitals d'aquests dos estats, un aspecte que sembla que es negocia de forma secreta.

—Determinada gent no sembla haver-se llegit el tractat o bé té ganes de fer demagògia. Aquí es barregen dues coses diferenciades. Una cosa és que Andorra no es converteixi en un centre per molestar els veïns; no acollir gent d'ETA o introduir immigració il·legal... És una qüestió de bon veïnatge que és normal entre estats amics. Suposo que entre Alemanya i França s'entén i s'acorda que França no es pugui convertir en una base per atacar Alemanya i viceversa. Encara que no ho haguéssim pactat, els estats veïns d'Andorra, que són molt forts, no permetrien certes coses, del que es tracta és de deixar ben clar que aquí no farem res contra els interessos polítics de França i d'Espanya. I aquest és un tema completament diferent al tractat Trilateral, on es diu que un cop el tractat s'hagi ratificat es faran nous tractats bilaterals o trilaterals segons una llista de temes que cada país aportarà i almenys ens comprometem a assegurar-los i a examinar-los sense pressa.

—Així doncs, hi ha una llista.

—Però firmarem només si ens interessa.

—¿I que inclou aquesta llista?

—Un que se m'acut ara mateix, i que ens interessa, és el tractat per al compliment de penes de presó, la col·laboració en les extradicions, la vigilància de fronteres, el transport de mercaderies o la col·laboració per a l'execució de sentències de tribunals andorrans a França i a Espanya... Aquests són temes que ens interessen a nosaltres com d'altres temes interessen més els veïns, però l'únic compromís del Tractat Trilateral és el de parlar.

—¿Si hi ha un nou model d'estat també hi ha d'haver un nou model de fiscalitat ¿Aquest no és un aspecte massa indefinit?

—Aquesta ha estat una de les armes per a intoxicar l'opinió pública. Fins al punt que s'ha dit que l'ingrés a les Nacions Unides ens obligarà a enviar cascos blaus a Bòsnia i alimentar tots els països del Tercer Món. Hi ha qui explota la ignorància de certa gent.

—Jo em referia més a quin plantejament d'hisenda pública es vol fer.

—És igual. Si hi ha unes necessitats de fons públics, amb Constitució o sense, amb ONU o sense, amb OTAN o sense, s'hauran de buscar. I aquest és un problema que s'ha de resoldre. ¡El que no pot ser és que es digui que la Constitució ens portarà una fiscalitat terrible! És que si haguéssim estat en la situació de deu anys enrere, hauria passat el mateix. El país necessita ingressos per encarar un futur viable i aquesta és una necessitat interna prèvia, i

al marge de qualsevol reforma política.

—*¿Hi ha almenys a Andorra una classe política que tingui visió d'estat?*

—Això és difícil de contestar. El conjunt de polítics que tenia més visió d'estat als anys setanta, quan jo vaig entrar al Consell General, s'ha desintegrat paral·lelament a la desintegració del concepte d'estat.

—*No el segueixo. Tenia entès que, a Andorra, la idea d'estat comença a formular-se justament a partir dels setanta.*

—Miri, el 1972, vaig entrar com a conseller de la Vall, i en els plantejaments polítics generals dels consellers —no hi havia govern en aquell moment— hi cabia una visió d'estat menys restringida que l'actual, centrada preferentment en la parròquia, en el comú. Vull dir, i parlo més en general perquè ningú no ho malinterpreti, que el conjunt de polítics d'Andorra tenien més visió d'estat llavors que ara. Inclús abans dels setanta.

—*¿Aquesta malfeança històrica entre comuns i govern s'ha convertit en el tema estrella de l'escenari polític andorrà?*

—Aquesta lluita entre comuns i administració s'ha anat fent i s'ha anat ampliant des dels anys setanta. Insisteixo. La lluita no comença fins que l'administració central no comença a tenir cèntims. Ha estat un combat per treure el màxim possible de diners a la caixa central. Aquesta és la simplificació de tota una temàtica. Quan els comuns eren contribuents —jo encara ho he vist— i eren ells els qui subvencionaven el Consell General, acabada la Guerra Mundial i als anys cinquanta, perquè eren els únics que recaptaven diners amb els impostos locals, tot això no passava. Si ara, aplicant correctament l'acord de transferències als comuns, que els cedeix un 30% dels ingressos de duana, es retorna als comuns la responsabilitat de moltes infraestructures es podria reconvertir aquesta tendència a la pèrdua de la idea d'estat que, a Andorra, és tan evident. És a dir, que l'administració local es cuida de carreteres i ponts mentre l'administració central s'en-carrega del bé comú de tot Andorra i de les qüestions polítiques. Aquesta pot ser una de les possibles solucions de futur i les intencions van cap aquí.

—*També fa la impressió, pel que em diu, que la col·laboració entre el poder executiu i el legislatiu no és del tot perfecta.*

—Sí, és cert. A Andorra no hi ha experiència de separació de poders. No s'ha fet un aprenentatge històric. El govern és relativament nou, de l'any 1982, i la gent, després de deu anys, encara està ancorada en la idea que el Consell General i el Síndic assumeixen funcions legislatives i executi-

ves tal com passava abans. I costa de fer entendre a la gent com funcionen els tres poders.

—*També els costa entendre-ho als parlamentaris, o consellers, del Consell General.*

—Els fico dins del mateix sac. Una separació de poders significa que hi hagi un joc polític on una majoria dona suport al Govern des del Parlament. Per mi, és tan greu una dictadura d'un legislatiu, que és un atemptat a la separació de poders, com una del govern. El principi de Montesquieu de la separació de poders es basa en un equilibri que implica un control mutu a tres bandes. Que un govern estigui sotmès totalment a un legislatiu significa simplement una dictadura del legislatiu.

—*¿Es refereix a Andorra?*

—Parlava en general.

—*¿Quan el govern tingui la legitimitat de les urnes s'acabarà del tot aquesta tendència?*

—Canviarà perquè les institucions no poden funcionar així.

—*Em comentava, fa un temps, que hauria estat molt millor que les eleccions haguessin tingut lloc just després del referèndum constitucional.*

—Ho he dit en diverses declaracions, i li ho repeteixo; ens sentim un govern provisional. Hauríem apostat perquè després del referèndum s'hagués produït la dissolució de les cambres i les eleccions haguessin portat un govern fort, però no ha estat possible.

—*¿Què se sent comandant, de fa tant temps, un govern provisional?*

—Tant de temps no. Uns pocs mesos des del març.

—*Però els tres anys anteriors, plens de mocions de censura, divisions, pèrdues de majoria, també feien impressió de provisionalitat.*

—Eren tensions polítiques, i molt fortes, pròpies d'un mandat constituent, però llavors no em sentia provisional. Provisional me'n sento quan hi ha unes noves institucions amb unes noves regles de joc i no es fa el més raonable; que el dia després del referèndum tots haguéssim anat al carrer i s'haguéssim fet les eleccions, però cal tirar endavant.

—*Venint d'un Govern que ha estat permanentment acorralat...*

—...ja tens ganes que vingui un Govern que se'l deixi governar. Sobretot en un moment de consolidació.

—*¿Ara no es pot governar?*

—Amb dificultats.

—*En referència a la impossibilitat de governar...*

—La dificultat, no la impossibilitat.

—*...¿No li agradaria encapçalar, després de les properes eleccions, un govern fort i legítim?*

—No és que m'agradés, és que seria desitjable.

—*¿A banda de desitjable és possible?*

—No depèn de mi, depèn de les properes eleccions.

—*¿Funcionarà aquest nou sistema electoral?*

—Fins la convocatòria d'eleccions, segurament al desembre, hi pot haver una certa confusió. A les primeres eleccions democràtiques a Espanya, hi havia un ventall de partits molt ampli, però després es van clarificar les coses entre dues opcions. Aquí pot passar igual.

—*¿I vostè?*

—Jo seguiré en política.

—*¿No està cansat de fer de cap de Govern?*

—Això no ho he dit. Caldrà esperar a veure com es defineixen les coalicions electorals.

—*¿Hi ha por de perdre el control de la transició?*

—Sí.

—*¿Com es defineix aquesta por?*

—Personalment, li puc dir que sí que noto aquesta por. Qualsevol transició és important perquè és la consolidació definitiva d'un estat, aquí i a qualsevol lloc. La transició a Espanya va ser bastant difícil. No va ser qüestió de mesos, va requerir el seu temps perquè la transformació institucional és sempre molt complexa. En depèn la consolidació de l'estat de dret. I és l'única manera d'evitar una involució de les forces encara arrelades en el passat que poden, per la via dels fets, atreure sectors de la societat civil a la idea de frenar tot el que s'ha aconseguit. És molt maco tenir una constitució, és molt maco tenir un govern, un parlament i una magistratura, però cal que passi un temps fins que es consolidin aquestes noves estructures. Perquè no se sap quan de temps pot durar.

—*¿Què —i qui— vol dir involució a Andorra?*

—Bé, vol dir la involució normal davant el progrés institucional. Si hi ha una resistència passiva contra la consolidació de certs aspectes de la Constitució, és difícil que les autoritats puguem tirar endavant un projecte de país. Si ningú no ho vol veure, ja pots cantar missa.

—*¿No s'ha aconseguit canviar la mentalitat de la majoria al ritme dels canvis constitucionals?*

—El que no es pot pretendre mai en política és que el cent per cent de la gent esti-

gui d'acord en tot. Evidentment, hi ha un sector que no hi està. Un sector minoritari al qual potser no hem sabut explicar ben bé les coses. Però no hem d'oblidar tampoc que en política l'objectiu de l'oposició consisteix a disparar contra el Govern per col·locar-s'hi ells. Hi ha un segon grup de gent que es creu determinades intoxicacions i hi ha un tercer grup de gent a qui simplement no els agrada canviar; qualsevol canvi és difícil, qualsevol canvi fa trontollar els clixés que la gent coneixia i aquesta gent veu que la Constitució genera molt enrenou. En qualsevol cas, el canvi s'havia de fer i els fruits positius es podran veure a curt o a mitjà termini. Jo ho veig bastant clar.

—*¿La sensació de crisi ajuda a aquesta passivitat popular?*

—Hem de confessar que el moment del canvi no s'ha pogut escollir. La crisi econòmica d'Andorra és una crisi econòmica mundial. La més important des de la Segona Guerra Mundial. Això és claríssim. Segons les dades de les organitzacions internacionals, la resolució de la crisi s'ajorna, de moment, al 1995. ¿Aquí, a Andorra, com ho vivim? Doncs ha coincidit amb un canvi d'institucions i hi ha un corrent demagògic que explica la crisi com a conseqüència justament d'aquesta transformació institucional. Aquesta percepció és absurda, però és ben cert que hem de jugar entre la crisi econòmica i el canvi polític. La crisi, tanmateix, és menys important que als estats veïns, però en depenem econòmicament, sobretot d'Espanya. Una monocultura comercial com la que tenim a Andorra depèn exclusivament dels viatgers espanyols i francesos. I no tenim mecanismes per incidir en la crisi. No podem parlar ni de devaluació ni de canviar els tipus d'interès.

—*¿Per això fa deu anys que parla d'anar cap a una diversificació econòmica?*

—Precisament perquè les crisis que passen els nostres veïns afectin menys directament els nostres interes-

sos. Si en lloc d'estar en una monoeconomia, ens baséssim en el comerç de consum, més un sector de serveis, segur que la crisi que passem no seria igual.

—*¿Un cap de Govern que és alhora alt directiu de la Banca Reig pot mantenir-se neutral enmig de la reordenació del mercat financer i bancari que s'acosta?*

—Jo li puc parlar de la política general financera. En un poble petit, tothom s'implica en tot. En el meu cas, jo vinc d'una família que té un banc. Un altre polític pot tenir negocis immobiliaris mentre el cunyat pot ser botiguer. Tot plegat, és perfectament compatible si es té la intel·ligència de fer-ho compatible. Quan no hi ha bona voluntat és quan les coses no rutllen. Però, en realitat, de vegades, estant en política, perjudiques el negoci. Veus que es fan in-correccions en l'àmbit del legislatiu, o d'e-

xecució del govern, i no pots intervenir-hi perquè tens les mans lligades.

—*¿Al seu parer quins canvis caldria fer al mercat bancari?*

—Respecte a la meua política financera, jo crec que es fa necessària aquesta obertura del mercat financer i bancari però compte, ha de ser selectiva, prudent.

—*¿Fent pagar taxes d'ingrés als bancs estrangers, com va filtrar un diari barceloní?*

—No ho he dit mai, això.

—*Era un rumor procedent d'Andorra.*

—Aquest rumor era, al meu entendre, el llançament d'un globus sonda que no provenia de cap font governamental, que jo sàpiga. L'obertura ha de ser selectiva perquè no pot venir segons qui ni segons com. No és el mateix que hi hagi un incident financer a Andorra que a Espanya. I poso

exemples concrets perquè ens entenguem. Si un banc fa fallida a Espanya és una notícia al diari, si un banc fa fallida a Andorra és molt més que això. Es perjudica la imatge d'Andorra i la confiança en la nostra economia, que no té cap banc central per defensar-la, té només el rigor i el control que hi exercim nosaltres mateixos.

—*Perdoni, una pregunta d'ingenu. ¿De quin partit és vostè?*

—Del meu partit de Sant Julià de Lòria.

—*No sembla un partit massa homologable a la democràcia parlamentària.*

—Bé, és un partit tal com fins ara s'ha entès aquesta paraula a Andorra.

—*¿La ideologia, el programa, la militància, la difusió nacional?*

—Tot això ja vindrà.

—*De moment, Sant Julià.*

—Jo tinc vocació nacional però cal saber esperar.

Hores després, el periodista recorda, consternat, que s'havia oblidat de preguntar si, seguint la dreccera de la transició espanyola, Òscar Ribas exerceix d'Adolfo Suárez. La transició ha començat.

“El país necessita ingressos per encarar un futur viable i aquesta és una necessitat interna prèvia.”

C. PUÉRTOLAS

Oriol Malló